

Студијски програм: ДАС Право
Назив предмета: Алтернативно решавање спорова
Наставник/наставници: Марко Станковић, Радованов Александар
Статус предмета: Изборни (приватноправни модул)
Број ЕСПБ: 10
Услов: /
Циљ предмета: Циљ предмета Алтернативно решавање спорова јесте стицање продубљених теоријских, нормативних и практичних знања о алтернативним механизмима решавања правних спорова, њиховој улози у савременим правним системима и њиховом односу према традиционалном судском решавању спорова. Предмет има за циљ да оспособи студенте за самостално научноистраживачко проучавање института алтернативног решавања спорова, критичку анализу нормативних оквира, судске и арбитражне праксе, као и за упоредноправно сагледавање различитих модела мирног решавања спорова. Посебан акценат ставља се на анализу арбитраже, медијације, преговарања и других консензуалних метода решавања спорова, као и њиховог значаја за ефикасност правне заштите, растерећење судова и унапређење приступа правди. Циљ предмета је и развијање способности студената за формулисање оригиналних научних ставова и предлога за унапређење нормативног и институционалног оквира алтернативног решавања спорова.
Исход предмета: По успешно завршеном предмету студент је оспособљен да: • критички анализира теоријске основе и савремене тенденције развоја алтернативног решавања спорова; • самостално примењује научне методе у истраживању актуелних питања алтернативних механизма правне заштите; • критички вреднује нормативни оквир арбитраже, медијације и других облика алтернативног решавања спорова у националном и упоредном праву; • анализира однос између судског поступка и алтернативних метода решавања спорова; • тумачи процесне, материјалноправне и институционалне аспекте арбитражног и медијационог поступка; • анализира утицај међународних стандарда и права Европске уније на развој система алтернативног решавања спорова; • идентификује недостатке постојећих нормативних решења и формулише предлоге de lege ferenda; • примењује компаративноправни приступ у анализи различитих модела алтернативног решавања спорова; • самостално припрема и презентује научне радове и истраживачке пројекте из области алтернативног решавања спорова; • аргументовано учествује у научним расправама и доприноси развоју науке грађанског процесног права и система правне заштите.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Предмет обухвата продубљено проучавање теоријских и практичних питања алтернативног решавања спорова кроз нормативну, процесноправну и упоредноправну анализу. Разматрају се: • појам, развој и функције алтернативног решавања спорова, основни принципи, правна природа и место алтернативних механизма у систему правне заштите; • однос судског и вансудског решавања спорова, принцип добровољности, аутономије странака, поверљивости, неутралности и непристрасности трећег лица; • арбитражно решавање спорова, укључујући арбитражни споразум, избор арбитра, арбитражни поступак, арбитражну одлуку, њено поништење и признање и извршење страних арбитражних одлука; • домаћа и међународна трговинска арбитража, инвестициона арбитража, као и улога међународних арбитражних институција у решавању прекограничних спорова; • медијација као савремени модел консензуалног решавања спорова, њени принципи, улога медијатора, поступак медијације и правно дејство споразума постигнутог у медијацији.

Практична настава

Кроз критичку анализу законодавства, арбитражне и судске праксе, научне литературе и упоредноправних решења студенти развијају способност самосталног научног истраживања и формулисања оригиналних научних доприноса у области алтернативног решавања спорова, са циљем унапређења ефикасности, доступности и квалитета система правне заштите.

Литература

а) основна: Шаркић, Н., Радуловић, Д., Почуча, М. (2026). *Посебни грађански поступци: извршни поступак, јавно бележништво (нотарски поступак), ванпарнични поступак и стечајни поступак*, Правни факултет Универзитета Унион, Службени гласник, Београд

б) допунска: Радованов, А. (2012). *Грађанско процесно право – треће издање*, Правни факултет за привреду и правосуђе у Новом Саду, Универзитет Привредна академија, Нови Сад; Старовић, Б., Кеча, Р. (2004). *Грађанско процесно право*, Правни факултет Универзитета у Новом Саду, Центар за издавачку делатност, Нови Сад

Број часова активне наставе:
120

Теоријска настава: 5*15=75

СИР: 3*15=45

Методе извођења наставе

Усмена предавања илустрована у Power Point-у, Индивидуални и групни радови, интерактивни облици наставе, презентације, дискусионе групе.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Активност на предавањима 30

Семинарски рад 15

Усмени испит 55